

SENTIR NO ÉS ESCOLTAR

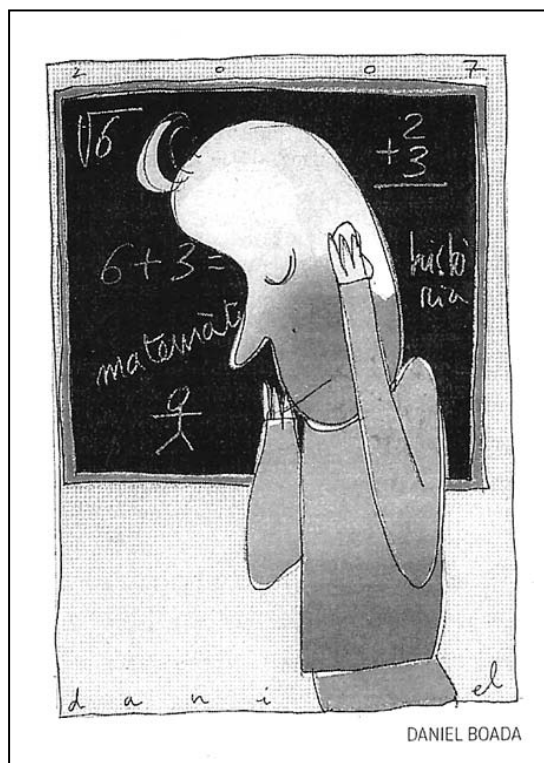
Xavier Gual Escriptor i professor

L'alumne actual no escolta el que diu el professor, només el sent. Intueix el tema de la conversa i amb sort en reté la darrera frase per si li demanen repetir-la. No li agrada escoltar, perquè escoltar implica estar atent i això, per a ell, és una tortura. Potser ningú s'ha entretingut a ensenyar-li en què consisteix parar l'oïda. El fet és que els professors parlen per a les parets. Tant es així que molts alumnes prefereixen que se'ls infla a exercicis que no pas haver de suportar el suplici d'un soliloqui. De fet, amb la reforma educativa ja de per si les sessions són dinàmiques i participatives i el professor té poques oportunitats per explicar res durant un temps perillosament llarg.

A l'alumne li és difícil concentrar-se i sobretot, interpretar, que és la darrera finalitat d'escoltar –segurament la més important per avançar en la vida-. Se'l fa llegir i llegeix perfectament, però no sap el què ha llegit i mira al mestre amb cara de pomes agres quan el fa reflexionar o li demana l'opinió. En canvi, en qüestions mecàniques es troba més còmode. Domina la tecnologia millor que qualsevol professor i alguns acostumen a ser aplicats y metòdics, però confonen els termes "donar la lliçó" amb "alliçonar". Al institut, potser s'ho estalvien, però si arriben a ka universitat el més probable és que es topin de nassos amb sis hores diàries de sermons i bibliografia per acabar amb un bosc.

Si a un alumne li preguntem què li ha semblat la darrera pel·lícula que ha vist, n'obtidrem tres possibles respostes: un arronsament d'espatlles, un "es boníssima", o "és una merda". Acte seguit li preguntarem el perquè. Caldrà insistir-hi com ho faria la millor Terribas. Veureu que difícilment sabran argumentar la seva resposta. Tenen clares unes sensacions però no son raonades o, en tot cas, l'instrument del llenguatge els limita en excés. A les seves edats - parlem dels catorze als setze anys -evidentment no tenen el mateix criteri ni la seguretat que s'adquireix amb la maduresa i l'experiència. Molts encara no saben què volen estudiar, si és que tenen clar que volen fer-ho, si serà la carrera que els agrada o la que aconsellen els pares –seguretat laboral i diners-. Estem parlant de nois i noies que aviat seran majors d'edat i que, per tant, se'ls demanarà, entre altres coses que votin i que participin en l'elecció de un model polític determinat. Si voten, clar.

Sovint el professor té dificultats per explicar la part teòrica, i per molt que s'hi esforcí amb els tipus de suports del segle XXI –projector, *power point*, coloraines i fotografies, pissarres electròniques amb llapis òptic-, li és impossible mantenir un adequat clima de treball i, sobretot, de silenci. El silenci és un bé preuadíssim, només aconseguit parcialment a les classes de les vuit del matí. I quan la cosa es fa impossible són els mateixos alumnes els que proposen un pacte de no agressió amb el professor. “Si jo estic callar, tu em deixes en pau”. És probable que hagin adquirit aquest costum – el de fer el que volen quan volen – en entorn extraescolars. Potser per aquesta nova realitat ara s'avalua l'actitud. L'actitud –diguem-ne metafòricament escolar – pot valer, per exemple, un 30% de la nota final quan abans era simplement una dada orientativa i només computava la qualificació conceptual – teòrica i mecànica-. L'antiga escola sempre havia recompensat l'alumne amb capacitat de retenció, sense demanar-li tampoc el perquè del que reproduïa com un lloro.

Molts alumnes llegeixen els enunciats de les preguntes de pressa i malament, es confonen i es bloquegen. D'altres no escolten el que respon un company i diuen el mateix – mig minut després amb entusiasme i tot-. També trobem l'alumne hiperactiu que dispara respostes a l'atzar a veure si sona la flauta, això sí, reivindicant la seva participació i monopolitzant la intervenció del seus companys. Normalment són mostres de una manca d'atenció de persones que precisament reclamen l'atenció de la resta. Vivim la cultura del “ràpid, ràpid”. Miren desenes de programes televisius, xategen i naveguen en centenars de pàgines, però al capdavant, percentualment retenen molt poca informació del que han vist – i no han observat. Senten música mentre fan alguna altra cosa però no s'aturen simplement a escoltar-la. Pot ser perquè ningú no els ho ha suggerit. Els temps han canviat i no hi ha marxa enrere. Pel camí s'han perdut moltes coses. Als docents només els queda una invocació possible per tal de treure'ls els taps de les orelles. Tant de bo els deus escoltin les meves súpliques!